

**"MANIFEST DELS CIUTADANS I CIUTADANES
SOBRE LA LLENGUA VALENCIANA"
DIRIGIT AL GOVERN DE LA GENERALITAT I
A L'ACADÈMIA VALENCIANA DE LA LLENGUA**

La llengua valenciana és la llengua pròpia i històrica dels valencians. Normalment la denominem en el nom de "valencià". El valencià, a lo llarg de la nostra història, ha segut considerat sempre com a llengua; no com una simple varietat llingüística de cap altra llengua veïna o bessona. Fon, com totes les romàniques, dialecte del baix llatí, sense que s'haja de supeditar o sometre a ninguna de les germanes en la seua gramàtica o ortografia, i com llengua independent volem que seguixca sent considerat. La multitudinària manifestació del 13 de juny del 1997 mostrà que esta seguia sent la voluntat i el sentir majoritari dels valencians.

Hem de reivindicar, fer valdre i respectar el nostre Estatut d'Autonomia, marc jurídic de consens que, junt en la Constitució Espanyola, regula la convivència de tots els valencians.

L'Estatut d'Autonomia en 1982, acabà en una absurda polèmica sobre quina era la llengua dels valencians en el seu Títul Primer artícul 7. Punts 1, 2, 3.:

1.- Els dos idiomes oficials de la Comunitat Autònoma són el valencià i el castellà. Tots tenen dret a conèixer-los i usar-los.

2.-La Generalitat Valenciana garantirà l'us normal i oficial de les dos llengües, i adoptarà les mides necessàries per a assegurar el seu coneiximent.

3.-Ningú podrà ser discriminat per raó de la seua llengua.

La llengua valenciana és, per tant, la nostra llengua i nosatres, els valencians i les valencianes que l'utilisem, mantenim viva i difonem, som els únics que podem decidir sobre ella.

No volem oblidar en esta qüestió la Llei de la Generalitat Valenciana 4/1983 de 23 de novembre, d'Us i Ensenyança del Valencià. Esta llei en el seu Títul Preliminar, Artícul 2, també arplega el consens conseguit sobre la llengua dels valencians:

"El valencià es llengua pròpia de la Comunitat Valenciana i, en conseqüència, tots els ciutadans tenen dret a conèixer-lo i usar-lo, oralment i per escrit, tant en les relacions privades com en les relacions d'aquells en les instàncies públiques."

1.- El nom de la llengua: llengua valenciana.

Com a conseqüència de lo dit anteriorment, ningú pot qüestionar quin és el nom de la nostra llengua; la tradició clàssica, des dels orígens, denominà a la nostra llengua com a "llengua valenciana" (vore Anex I), el poble valencià sempre denominà i denomina a la nostra llengua com a "valencià", i l'Estatut d'Autonomia i la Llei d'Us i Ensenyança del Valencià fixaren i consensuaren la denominació de la llengua: "idioma valencià", "llengua valenciana" o simplement "valencià".

Pel be de la convivència i el consens, conseguit, refermant les lleis valencianes, no considerem convenient ni acceptable qüestionar més el nom de la llengua valenciana.

2.- Què entenem per llengua valenciana.

La llengua valenciana és la llengua que històricament parla gran part del Poble Valencià. Per la seua evolució peculiar, per tradició clàssica, per diversos factors històrics i per ser una llengua viva i d'us entre valencians, durant segles ha evolucionat i ha anat configurant-se d'una manera específica, per lo que hui en dia té unes característiques pròpies, específiques i diferenciades que no únicament s'han de respectar i fomentar, sino que s'han d'alçar a la categoria de norma, com fan totes les llengües fent norma les seues peculiaritats més genuïnes i distintives.

La fonètica valenciana, el lèxic valencià, la morfologia verbal i nominal o la sintaxis valenciana de hui, posem per cas, no poden modificar-se; en cas contrari alterariem, de manera artificial i artificiosa, la seua gramàtica i fisonomia a la que aplegà en el pas dels segles i, per un atre costat, els parlants que hem mantingut viva la llengua podriem acabar no identificant-nos en el model de llengua resultant, lo qual pot trencar la fidelitat a la llengua o aplegar a considerar vulgar la nostra forma de parlar, el nostre valencià, fet que no beneficia gens a la seua recuperació social i dignificació.

Modificar, manipular o forçar la flexió verbal o la formació del plural, eliminar totes les característiques peculiars del valencià, desterrar de la llengua estàndart les formes generals valencianes per ser diferents a les catalanes, introduir arcaïsmes innecessaris, substituir els castellanismes lèxics o sintàctics per les formes catalanes i no per les valencianes, modificar la fonètica introduint o eliminant fonemes, etc. no és necessari ni acceptable, des del punt de vista científic, i mostra una manipulació tendenciosa de la llengua, duta a terme per una minoria, que de cap manera és justificable i que la majoria de valencians no hem acceptat.

La llengua és com és; hem d'intentar eliminar els castellanismes i els vulgarismes que té, com a conseqüència de ser una llengua que durant segles ha estat al marge de l'oficialitat i l'ensenyança, arraconada i desprestigiada, pero no podem canviar-la en la seua essència. Molts segles, tant d'èpoques glorioses com d'història adversa, l'han feta aixina i els parlants no accepten manipulacions dràstiques i repentines en esta qüestió; més encara quan estes manipulacions no estan exentes de plantejaments ideològics encaminats a diluir la nostra identitat com a poble.

La llengua valenciana, com a llengua en caràcter propi, ha de tindre una ortografia específica que reflectisca la seua fonètica general, deixant a banda les fonètiques dialectals, com fa qualsevol llengua normativada.

Confiam en una futura ortografia consensuada i acceptada per tots els valencians, no obstant hem de dir que no és científic, lògic o recomanable, i crea greus problemes a l'hora de l'ensenyança del valencià, que una grafia represente dos fonemes distints; escriure en **X** "xiquet" i "XÀTIVA", quan la "x" primera representa un fonema palatal africad sort i la segona un fonema prepalatat fricatiu sort, no és lògic ni didàctic.

Lo mateix podem dir en el cas contrari, és dir, quan grafies distintes com la **g** i la **tg** o la **j** i la **tj** representen un mateix fonema palatal africacat sort, com és el cas de “PLUGES” i “**jutges**” o “ROJA” i “**fotja**”. Tota esta artificiositat ve quan l’ortografia segueix la fonètica catalana i, a l’hora d’aplicar-se al valencià nos crea estos i molts problemes.

Uns eixemples més d’incoherència ortogràfica i de conflicte: per un costat l’us del dígraf **-tz-**, a l’hora d’escriure el sufix **-ISAR-** i derivats, quan la romanística internacional reconeix que el valencià realisa este sufix i derivats simplement en **s** sonora, llevat d’alguns casos etimològics com “dotze”, “trefze”, “setze” i alguns arabismes com “atzembla”, “atzavara”, “Atzúbia”... Les normes de Castelló no arpleguen este dígraf **-tz-** i, no obstant, els qui diuen utilitzar-les sí que l’escriuen. Un altre eixemple d’us injustificat és el de ele geminada **-ll-**, que el valencià, com han reconegut tots els filòlegs, va simplificar en ele simple.

L’accentuació gràfica tambe és tema de debat conflictiu, puix sempre hauria de representar la fonètica del valencià i no una altra.

En cas d’accentuar-se, l’accentuació ha de reflectir la fonètica valenciana; paraules com “café”, “congrés”, “València”, “perqué” han de dur accent agut, que indica que la vocal és tancada en valencià, i no accent greu, que obliga a obrir esta vocal com en català; de la mateixa manera la conjunció “pero” en valencià és plana i no du accent, per lo que mai és acceptable escriure “**però**” com demana la fonètica catalana.

3.- Quin és el valencià que volem.

Com a ciutadans i ciutadanes valencians no podem acceptar més manipulacions de la nostra llengua i, aollint-nos a l’Estatut d’Autonomia de la Comunitat Valenciana, concretament al seu Títul Primer, Artícul 7 i a la Llei de creació de l’AVLL, que en el seu Títul I artícul 3 diu que l’AVLL velarà pel valencià: “**partint de la tradició lexicogràfica, lliterària, i la realitat llingüística genuïna valenciana**”, estem llegitimats per a demanar al Govern de la Generalitat Valenciana que el nostre valencià no siga discriminat per l’AVLL ni en els usos que d’ell fa l’Administració Valenciana i exigir que el valencià, en totes les formes llingüístiques valencianes que detallarem, siga el model de llengua utilitat en tota l’Administració (impresos, diaris oficials, publicacions, ràdio i televisió públiques, llibres de text i material curricular i en tota comunicació oral o escrita de l’Administració als ciutadans).

Seria impossible expndre ara quines són totes les característiques llingüístiques del valencià, que considerem que han de respectar-se i alçar-se a la categoria de norma: açò equivaldria a presentar ací un diccionari, una fonètica i una gramàtica, pero sí que volem apuntar-ne algunes que singularisen el valencià i que, desgraciadament, són estigmatizadas i rebujades majorment en l’us que fa l’Administració del valencià, quan estes característiques són etimològiques, clàssiques i d’us general.

Per un altre costat, moltes característiques llingüístiques valencianes no s’arpleguen ací, per ser evidentíssimes i perque, afortunadament, són utilitades en l’us que del valencià fa l’Administració.

3.1.- El lèxic valencià:

La nostra proposta en este camp està arrellegada en el **Diccionari Valencià/Castellà-Castellà/Valencià** de la Real Acadèmia de Cultura Valenciana.

Intentarem resumir-ho en uns quants criteris, que són els aplicats per les llengües modernes en els seus diccionaris.

a.- Els vocables d'us general marquen la norma.

b.- Les formes dialectals o locals són acceptades fòra de la llengua estàndart : **natros/mosatros** son dialectals o locals. NOSATRES, estàndart.

c.- Els castellanismes han de ser substituïts per formes valencianes vives, encara que estes es conserven únicament en una comarca o població; en cas de ser necessari recorrerem a la llengua clàssica: **mesa camilla** és castellanisme que deu substituir-se per TENDUR, paraula viva en la Vall d'Albaida.

d.- Els nous vocables tècnics i moderns que no existixquen, es crearan tenint en conte les llengües clàssiques i s'adaptaran al valencià d'acort a la pròpia fonètica i la morfologia valenciana: **garage**. Valencià GARAIG.

e.- Les paraules que hagen evolucionat i hui tinguen una forma d'us general moderna i evolucionada diferent a la clàssica, seran les utilisades en la llengua estàndart i les formes no evolucionades seran considerades arcaïsmes: **nosaltres**, arcaïsmes, NOSATRES, evolució.

f.- Es fugirà de castellanismes i catalanismes sempre que es puga aportar una forma valenciana, de la mateixa manera s'actuarà en qualsevol barbarisme: **basura**, castellanisme, FEM, valencià. **Tarda**, catalanisme. VESPRADA, valencià.

g.- Un vocable es considera vulgar o dialectal si conviu en un atre més etimològic i clàssic, en cas de només existir viva la forma considerada vulgar o dialectal haura de ser presa esta com a forma normativa.

h.- La recuperació i incorporació del lèxic patrimonial, genuí o distintiu valencià, a l'us general i a la llengua normativa és necessari per a conservar i fomentar part del nostre patrimoni idiomàtic.

3.2.- La fonètica valenciana:

La fonètica que ha de marcar la norma és la del valencià general i no la d'un dialecte concret.

Els fets fonètics que han de ser norma en valencià són els següents:

a.- Diferenciació entre vocals obertes i tancades, tenint en conte la fonètica valenciana general diferent de la catalana en diversos casos.

b.- Diferenciació entre **s** sorda i sonora..

c.- Diferenciació entre **b** i **v**.

d.- Caiguda de -d- intervocàlica en la terminació **-ada-**, **-ades-**, encara que es conserve en l'escritura.

e.- Pronunciació dels grups consonàntics finals **-NCS**, **-NC**, **-MPS**, **-MP**. **-NTS**, **NT**, **-LTS**, **-LT**, **-RTS**, **-RT**: **FANCS**, **FANC**, **CAMP**, **CANTS**, **CANT**, **MOLTS**, **MOLT**, **PARTS**, **PART**.

f.- Simplificació dels grups consonàntics **tm, tn, tl, tll** en M, N, L, LL: *somoure, cona, mole, bolletí*. Igualment el grup **mpt** s'ha de reduir a NT: *CONTE, CONTAR, PERENTORI*.

g.- El sufix **-isar-** i derivats, són en S sonora, no en **-tz-**: *REALISAR, ORGANISATIU, FINALISACIÓ*.

h.- El sufix llatí **-ITIA-** ha donat en valencià **-EA-**, fet que ja es constata en els nostres clàssics: *NOBLEA, CERTEA, VELLEA, POBREA*.

i.- El valencià es fidel a l'etimologia i no palatalitza la **s** inicial en formes com: *SIMPLE, SEIXA, SIFRA O SOLIGUER* i no **"ximple", "xeixa", "xifra"** o **"xoliguer"**.

j.- El valencià ha simplificat la **ele geminada (ll)** en **ele simple (l)**.

k.- La **ele** de les formes arcaïques **altre, altra, nosaltres, vosaltres** no es pronuncia i no cal escriure-la. Les formes valencianes actuals són: *ATRE, ATRA, NOSATRES, VOSATRES*.

l.- La **ele** inicial tendix a palatalitzar-se en **elle** en valencià i s'han d'acceptar estes palatalisacions: *LLÒGIC, LLITERATURA, LLEGISLACIÓ, LLIBERAL...*

ll.- En valencià existix un fonema fricatiu palatal sonor (**y**): *YO* (pronome), *YA* (adverbi) i no **jo, ja** pronunciat com diem *JOVE* o *JARDI*.

m.- Llevat de les paraules **"DINERS"** i **"SOCORS"**, a on la **-r-** final no es pronuncia, esta s'ha de pronunciar sempre.

n.- Existix en valencià un fonema palatal africatat sort **ch** que, s'ha d'escriure i pronunciar: *PANCHA, CARCHOFA, FLECHA*.

o.- El fonema palatal africatat sonor no es deu ensordir com fa el dialecte apichat: *MEGE, PLAGES* i no **"meche", "plaches"**. Tampoc es pronuncia este fonema en postura fricativa en valencià, perque com en català és africatat.

p.- El valencià general pronuncia la **I** davant de **X** i esta ha de ser la norma: *CAIXA, FAIXA* i també *EIXEMPLE, EIXERCICI...*

q.- El valencià ha adaptat alguns tecnicismes i neologismes de la següent forma i en el següent accent: *REPTÍL, ATMÒSFERA, TEXTÍL, MISSÍL, OBÓE, TÍMPAN, AEROLÍT, MONOLÍT, MÈDULA, ATÍLA, DIOPTRÍA, AUREÒLA, RUBEÒLA, ETIOPÍA, OLIMPIÀDA, HIMALÀYA*.

3.3.- La flexió verbal valenciana.

Com hem fet anteriorment, ací a soles expndrem algunes qüestions de la flexió verbal que són característiques del valencià i que, per això, han de ser considerades normatives.

a.- Us a nivell estàndart del Pretèrit Perfecte Simple, etimològic i clàssic (*COMPRÍ, COMPRARES, COMPRÀ, COMPRÀREM, COMPRÀREU, COMPRAREN*) junt en la forma perifràstica (*VAIG COMPRAR, VARES COMPRAR, VA COMPRAR, VAREM COMPRAR, VAREU COMPRAR, VAREN COMPRAR*), les formes perifràstiques sincopades (**vas comprar, vam comprar, vau comprar, van comprar**) queden per a usos no formals de la llengua.

b.- El Pretèrit Imperfecte en valencià es: *ANARA, ANARES, ANARA, ANÀREM, ANÀREU, ANAREN* i no **"anàs, anasses, anàs, anassem, anasseu, anassen"** que son formes arcaïques i dialectals.

c.- El Present d'Indicatiu i Subjuntiu dels verps incoatius de la 3ª conjugació (**-ir**) son hui en valencià: *PATIXC, PATIXES, PATIX, PATIM, PATIU, PATIXEN* i no **"patisc, o patesc, pateixes, pateix, pateixen"**. *PATIXCA, PATIXQUES,*

PATIXQUEN, PATIM, PATIU, PATIXQUEN i no “**patisca o patesca, patisques o patesques, patisca o patesca, patisquen o patesquen**”.

d.- Els Imperatius en -am, -au són clàssics i característics hui del valencià: TINGAM, TINGAU i no “**tinguem, tingueu**”; estos últims es poden utilitzar fòra del model estàndart.

e.- En el Pretèrit Imperfecte d’Indicatiu de verps com: RIURE, JAURE, FER, VORE, CAURE, TRAURE, DIR, es manté la forma clàssica i hui general en valencià, que ha de ser acceptada i utilitzada en la llengua normativa: DIA, DIES, DIA, DIEM, DIEU, DIEN/CAÏA, CAÏES, CAÏA, CAÏEM, CAÏEU, CAÏEN.

f.- En valencià el Present d’Indicatiu i Subjuntiu de verps com: LLEGIR, VESTIR, MENTIR, TEIXIR., ENGOLIR, AFEGIR, no porten increment, puix no són incoatius: LLIGC, LLIGES, LLIG, LLEGIM, LLEGIU, LLIGEN i no “**llegisc, llegeixes, llegeix, llegeixen**”. LLIGGA, LLIGGUES, LLIGGA, LLIGGAM, LLIGGAU, LLIGGUEN i no “**llicja o llegisca, lliges o llegisques, llicja o llegisca, lligen o llegisquen ni llegeixquen**”.

g.- Els Infinitius a utilitzar han de ser els valencians actuals: TINDRE, VINDRE, VALDRE, VORE, AFONAR, UNFLAR, DESENROLLAR, CABRE, AMONTONAR, DEFENDRE, PROFUNDISAR, SER, EXPONDRE, SUPONDRE, IMPONDRE i segons estos infinitius es farà de conjugació.

h.- El Present de Subjuntiu del verp VOLER és: VULLGA, VULLGUES, VULLGA, VULLGAM, VULLGAU, VULLGUEN i no “**vulga, vulgues, vulga..** “. Igualment, l’Imperatiu fa: VULLGA, VULLGAM, VULLGAU, VULLGUEN i no “**vulga, vulguem, vulgueu, vulguen**”.

i.- La 3ª persona del singular del Present d’Indicatiu del verp SER és: ERES en la llengua parlada o EST en llenguatge lliterari, i no “**ets**”.

j.- La 3^a persona del singular del Pretèrit Perfecte Simple del verp SER és en valencià: FON i no “**fou**”.

k.- L’Imperatiu del verp MORIR és hui en valencià general: MOR, MUIGA, MUIGAM. MUIGAU, MUIGUEN i no “**muir, muira, muiren**” .

l.- El Present d’Indicatiu del verp DUR és en valencià: TU DUS, ELL DU, i no “**duus, duu**”, i l’Imperatiu és: DUS TU i no “**du tu**”.

ll.- El valencià presenta unes formes velarisades en el Present d’Indicatiu i Subjuntiu, Imperfecte del Subjuntiu i Imperatiu que han de formar part de la llengua normativa: PERGUI, PERGA, PERGUERA, i PERGAM i no les arcaiques : “**perdi, perda, perdera, perdam**”.

m.- El valencià fa un us específic dels verps SER i ESTAR ben distint del català. La norma ha de ser l’us valencià d’estos verps: YA ESTEM ACI, HA SEGUT ASSESSINAT, NO ESTÀ EN CASA...

3.4.- Algunes qüestions de morfologia valenciana.

També en este camp, la llengua valenciana goja d’unes particularitats que la fan singular, i encara que siga més propi de l’estudi comparatiu per part dels experts, és en realitat a la massa dels parlants i usuaris a qui nos importa, dispostos com estem els valencians a no renunciar a res de lo que nos siga propi. Senyalarem les que següen:

a.- El valencià diferencia entre el sufix masculí -iste i el femení -ista: DENTISTE/DENTISTA, ARTISTE/ARTISTA, SOCIALISTE/SOCIALISTA.

b.- Les paraules que indiquen títols, càrrecs i professions, fan en valencià el femení en -esa (utilisant S, sonora): MARQUÉS/MARQUESA, ALCALDE/ALCALDESA, COMTE/COMTESA.

c.- El valencià no fa diferència entre: LES LLUMS i “els llums”, LA SON i “el son”. El valencià només té les formes femenines clàssiques.

d.- En valencià les paraules que acaben en E àtona fan el plural segons l'etimologia i la llengua clàssica en -ns: HOME/HÒMENS, JOVE/JÒVENS, ORDE/ÒRDENS, IMAGE/IMÀGENS, VERGE/VÈRGENS... i no “homes, joves, ordes, images, verges”.

e.- En valencià les paraules que acaben en els grups consonàntics -st, -xt, -sp i -sc, fan el plural segons el model clàssic i etimològic afegint una -s final: VIST/VISTS, IMPOST/IMPOSTS, MORISC/MORISCS, TEXT, TEXTS, CRESP/CRESPTS... i no “vistos, impostos, moriscos, textos”.

f.- En valencià existix un article neutre LO, etimològic, clàssic i d'us general, que ademés resulta aclaridor, diferent del masculí EL: LO MILLOR DEL MON, LO MÉS GRAN, LO BLANC I LO NEGRE, LO TEU, LO NOSTRE.

g.- El valencià utilisa el pronom personal de 1ª persona de plural NOS davant i darrere del verb: NOS PARLA, DONAR-NOS, AJUDA-NOS. La forma “ens” i “ns”, és una contracció de la forma NOS que només s'utilisava en la llengua antiga darrere de paraula quan esta acabava en vocal.

h.- Només coneix el valencià una forma per al pronom personal de segona persona plural que es VOS. La forma “us” es inexistent en terres valencianes, lo que se puga trobar escrit en tal sentit es pura importació, innecessària i per tant inacceptable.

i.- El valencià utilisa les formes simples o àtones dels adjectius possessius davant de parentius i certs substantius; este és un us etimològic, clàssic i general: MON PARE, MA MARE, SA TIA, MON GERMA, TON TIO, SON YAYO, TA SOGRA, MA VIDA, SA CASA, TA CASA. Esta ha de ser la norma en estos casos.

j.- En valencià l'article no es posa davant del nom de persona: “El Josep, el Joan”; açò, en valencià, només pot ser propi de la llengua vulgar, no de la llengua estàndart; per un altre costat posem l'article davant dels dies de la semana: EL DUMENGE QUE VE ANIREM A MISSA i no “dilluns que ve paga”.

k.- Les formes com ara: TORPEDO, QUADRO, METRO, LITRO... no són castellanismes.

l.- El valencià, seguint la fórmula culta, fa terminacions en -cul com ara: ARTÍCUL, VEHÍCUL, ESPECTÀCUL, RIDÍCUL. Només algunes formes patrimonials fan: MASCLE, MUSCLE...

ll.- Els neologismes acabats en -is són valencians com ara: CRISIS, SINTAXIS, ANÀLISIS, CRISIS...

m.- Els pronoms i adjectius demostratius tenen en valencià tres graus de localisació i les seues formes actuals són: ESTE, EST, ESTA, ESTOS, ESTES, EIXE, EIXA, EIXOS, EIXES, AQUELL, AQUELLA, AQUELLS, AQUELLES. Els neutres són: AÇÒ, AIXÒ, ALLÒ. Els adverbials: ACÍ, AHÍ, ALLÍ.

n.- Els possessius femenins tòncics valencians són: MEUA, TEUA, SEUA, MEUES, TEUES SEUES. El possessiu “llur” es un arcaisme innecessari.

ny.- El valencià té uns numerals cardinals propis que han de ser els de la llengua normativa: U, DOS (masculí i femení) HUIT, DÈSSET, DÍHUIT, DÈNEU, XIXANTA, HUITANTA, HUITCENTS, HUITMIL, MILLÓ, BILLÓ.

o.- Els ordinals valencians segueixen la forma erudita i han desaparegut els de formació vulgar: PRIMER, SEGON, TERCER, QUART, QUINT. SEXT. SÈPTIM. OCTAU, NOVÉ, DÈCIM, UNDÈCIM, DUODÈCIM, DÈCIM TERCER, VIGÈSIM,

VIGÈSIM PRIMER, TRIGÈSIM, QUADRAGÈSIM, QUINQUAGÈSIM, SEXAGÈSIM... encara que, en passar del dècim, el valencià general utilitza la forma perifràstica: "el que fa onze, el que fa vint..."

p.- El valencià té algunes formes adverbials específiques, clàssiques i etimològiques que cal utilitzar en la llengua normativa: ANS i ABANS, DINS, PRONTE, DE BADES, MENTRIMENTRES, AVANT, MENTRES, AUSADES, BARATA, MANCO, PERO...

3.5.- Algunes qüestions de sintaxis valenciana:

a.- El valencià posa la preposició A davant de l'objecte directe: ET PRESENTE A MARIA, BATISTE ET CRIDA A TU, HE ESCOLTAT A TOT LO MÓN, HO SABRÀS SI CRIDES A JOAN.

b.- El valencià fa diferenciació entre les preposicions PER (causa, agent) i PER A (finalitat): AÇÒ ES PER TU, TU TENS LA CULPA; AÇÒ ES PER A TU, PER A QUE T'APROFITE.

c.- La preposició que en valencià indica companyia o instrument es des del segle XV EN o la també clàssica i arcaica AB. La forma "**amb**" no és valenciana i no apareix en els nostres clàssics. L'us incorrecte de la preposició aliena "**amb**" fa que escoltem en la televisió valenciana frases tan ridícules com esta: "**tres a zero amb el marcador**" en conte de TRES A ZERO EN EL MARCADOR.

d.- En valencià la preposició A davant de pronoms personals i demostratius pren la forma clàssica AD: PER AD AÇÒ HEM VINGUT, DONA-LI-HO AD ELL.

e.- En la negació el valencià no utilitza l'adverbi "**pas**".

f.- El valencià utilitza els adverbis MOLT, CASI/QUASI, LLAVORS, INCLÚS, AIXINA I NO "**força, gaire, gairebé, aleshores, adhuc**" o "**fins i tot o així**"; el pronom "**tothom**" hui coneix la forma TOT LO MÓN, com a normal.

g.- El valencià utilitza indistintament en les determinacions de lloc les preposicions EN i A, predominant una forma o una altra segons la comarca, per lo que no pot eliminar-se sistemàticament la forma EN, que és la més corrent davant dels topònims: EN ALACANT, EN CASTELLÓ. La forma A determina generalment immediata, proximitat, per això lo normal és: EN BENILLOBA, A LA PORTA DE CASA PRENC LA FRESCA.

En oferir estes pautes, que, com hem dit adés podrien ampliar-se en totes i cada una de les qüestions tractades, que han segut elaborades per un equip d'experts, simplement estem divulgant el modo de sentir i d'entendre's el valencià, objecte de la nostra petició, tal com vibra en el nostre poble. La defensa d'este sentiment de diverses maneres ha segut ja manifestada, de forma colectiva i particular, reclamant que es faça normal lo que normal ha segut i deu ser. El treball de les nostres institucions, seguint avant i profundisant este camí, és lo que nos ha de dur a la valencianisació que ací només indiquem.